

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK
refpasaret.hu

**Pasarét, 2017. augusztus 10.
(csütörtök)**

Földvári Tibor

AZ ÚR IRGALMA JÓNÁS IRÁNT

Énekek: 165; 398

Alapige: Jónás 4

És igen rossznak látszék ez Jónás előtt, és megharaguvék. Könyörge azért az Úrhoz, és mondá: Kérlek, Uram! Avagy nem ez vala-é az én mondásom, mikor még az én hazámban valék? azért siettem, hogy Tarsisba futnék, mert tudtam, hogy te irgalmas és kegyelmes Isten vagy, nagy türelmű és nagy irgalmasságú és a gonosz miatt is bánkódó. Most azért Uram, vedd el, kérlek, az én lelkemet én tőlem, mert jobb meghalnom, mintsem élnem! Az Úr pedig mondá: Avagy méltán haragszol-é? Majd kiméne Jónás a városból, és üle a város keleti része felől, és csinála ott magának hajlékot, és üle az alatt az árnyékban, a míg megláthatná, mi leszen a városból? Az Úr Isten pedig egy tököt rendele, és felnöve az Jónás fölé, hogy árnyéket tartson feje fölött és megoltalmazza őt a hévség bántásától. És nagy örömmel örvendezék Jónás a tök miatt. De másnapra férget rendele az Isten hajnal-költekor, és megszúrta az a tököt, és elszáradta. És lőn napköltekor, hogy tikkasztó keleti szelet rendele Isten, és a nap rátűzött a Jónás fejére, és ő elbágyada. Kiváná azért magának a halált, és monda: Jobb halnom, mint élnem! És monda az Isten Jónásnak: Avagy méltán haragszol-é a tök miatt? És monda: Méltán haragszom, mind halálig! Az Úr pedig monda: Te szánod a tököt, a melyért nem fáradtál és a melyet nem neveltél, a mely egy éjjel támadt és más éjjel elveszett: Én pedig ne szánjam Ninivét, a nagy várost, a melyben több van tizenkétszer tízezer embernél, akik nem tudnak különbséget tenni jobb- és balkezük között, és barom is sok van?!

Imádkozzunk!

Istenünk, mennyei Atyánk, magasztalunk téged, hogy önmagadra mint sasmadárra utalsz a bibliai képben, aki megtartod a tiéidet, a fiókákat. Köszönjük, Urunk, hogy éppen ezért lehet igaz az ézsaiási prófécia ránk is: ha el is fáradnak talán még az ifjak is, meglankadnak, megtántorodnak a legkülönbek is, de akik az Úrban bíznak, erejük megújul és szárnyra kelnek mint a saskeselyűk. Áldunk, Urunk, hogy ebben az énekben is imádhattunk téged megtartó Úrként. Magasztalunk, hogy betölt-

AZ ÚR IRGALMA JÓNÁS IRÁNT

heti valóban a szívünket annak az öröme, aki te vagy a számunkra Jézus Krisztusban. Köszönjük, Urunk, hogy igaz az is: templomoddá lehetett szívünk, lelkünk. És köszönjük, hogy nemcsak a testünk lehet a Szentlélek temploma, hanem a gyülekezet közössége is. Bocsásd meg, kérünk, hogyha méltatlanul viselkedtünk ehhez a templomhoz. Köszönjük, Urunk, a szabadítás örömét.

Köszönjük, Urunk, hogy te munkálkodni akarsz bennünk, fölemelni önmagadhoz lélekben újra meg újra. Ugyanakkor itt a földi életben akarod, hogy téged dicsőítő életet élhessünk. Sokan vannak még, akik nem ismernek, nélküled élnek, és ha így maradnak örökre elvesznek, de áldunk, hogy még mindig tart a kegyelem ideje, és hogy rajtunk keresztül is tanúbizonyságot akarsz tenni.

Áldd meg, Urunk, a pihenő szabadságos idejüket töltő testvéreinket. Akik dolgoznak esetleg, segítsd őket a munkában még a nap végén is. Akik pedig betegek, Urunk, a gyógyító kegyelmedet kérjük, az elég kegyelmet számukra. És ha idegondolnak, őket is hadd töltse be annak az öröme, hogy mi egy nép vagyunk tebenned. Ezért lehetünk boldog nép, mert te jó és igaz Isten vagy.

Jézus Krisztusért hallgasd meg imádságunkat, és így szólj hozzánk Szentlelked és igéd által.

Ámen.

Igehirdetés

Szomorú tény az, és még magyarul is olvasható bizonyos teológiai könyvekben, vannak olyan írásmagyarázók, akik Jónás könyvét egyfajta mesének tartják, mert nem tudják elfogadni azt a tényt, hogy Jónást lenyelhette volna a nagy hal, hogy olyan csodák történjenek, amikről itt szó van a Bibliában, és egyfajta tanmeseként utalnak rá. Emlékszünk, hogy Jézus maga is idézte ezt a bibliai történetet, és még Jézus szempontjából is így közelítik meg ezt a bibliai könyvet. Olyanokról van szó, akik így értelmezik a bibliai könyvet, akik számára a Biblia sajnos nem igazi tekintély, és sok tekintetben félre is magyarázzák.

De ahogy a 4. részt olvastam és gondolkodtam rajta, az jutott eszembe, hogy bár csak mese lenne. Mert akkor sokkal jobb lenne róla beszélni, mert olyan nehéz belegondolni, hogy az Úrnak a szolgálója, az Úr prófétája, aki annyi csodát élt át Istennel, és mégis hogy viselkedik. Ha a legkülönbek is így viselkednek, akkor mit gondoljunk magunkról, akik nem tartjuk annyira különbözőnek magunkat a többieknél? Mi egyszerű hívő emberek vagyunk, és hát ha a nagyok is így tudnak Istenben bízni, illetve kevésbé bízni, akkor mi lesz velünk?

Eszembe jutott a Római levél 5. részének 20. versében az a nagyon fontos mondat, hogy „de ahol megsokasodik a bűn, ott a kegyelem sokkal inkább bővülködik”. És hiszem azt, hogy ez a bibliai rész is azért lett leírva, hogy Isten megmutassa, hogyha látjuk az ige tükrében Jónást, Jónás életét, az ige tükrében ne csak az ő bűnét, szolgálatra való alkalmatlanságát lássuk, hanem lássuk azt az Urat is mögötte, aki ennek ellenére szolgálójának tartja, törődik vele, és nemcsak Ninive iránt, hanem szolgálója iránt is irgalmasságát akarja kimunkálni.

Néhány jellemzővel szükséges mindenképp Jónást is megfigyelnünk, de sokkal inkább itt a 4. rész alapján is, meg az egész könyv fényében az Úr irgalmát hozza eléink az igehirdetés üzenete. Mert ez a bibliai könyv nem mese, hanem nagyon is igaz, és arról beszél, hogy amikor Isten szánalmat érez, akkor milyen csodák történnek még az ő nagyon bűnösnek látható szolgálója életében is.

Rögtön az 1. vers itt a 4. részben így kezdődött: „És igen rossznak látszék ez Jónás előtt, és megharaguvék.” Mi volt az az „ez”? Ahhoz olvasnunk kell a megelőző rész utolsó versét, és ott egy nagyon érdekes dologról olvasunk: „És látá Isten az ő cselekedeteiket, hogy megtértek az ő gonosz útjokról: és megbáná az Isten azt a gonoszt, a melyről mondá, hogy végrehajtja rajtok, és nem hajtá végre.”

Isten kegyelmes és irgalmas a niniveiek iránt, és a 4. rész bemutatja Jónást, az Úr szolgáját, hogy neki ez rossznak látszék. Igen rossznak látszék – az ősi kifejezés két szót is használ, egy állítmányt meg egy főnévi jelzőt, és ezzel ki akarja fejezni, hogy rettenetesen rossznak tűnik számára, rossznak értékeli, csúnyább szóval gonosznak tartja. Valamit, amit az Úr tett, szerinte az gonosz. Nem kellett volna azt tenni. S ha így gondolunk Jónásra, akkor amennyire boldogító a ninivebeliek hite, megtérése, amikor hallják az ítélő szót, Isten szavát, annyival elkésőbb és elszomorítottabb a prófétának ez a lelkiállapota. Kiderül, hogy Jónás számára egyáltalán nem tetszik az, amit és ahogyan az Úr cselekszik.

Az is fontos, hogy a történetből a végén nem derül ki, hogy vajon Jónás megváltozott-e vagy sem. De pontosan ezért bátorító nekem a vége, mert így válik igazán fontossá, hogy nem is a Jónás lelkiállapota a hangsúlyos, hanem hogy az Úr hogyan reagál erre, és az Úr irgalma a történet végén, az ő szánakozása Jónással kapcsolatban is, hogy ennek a fényében nézzük ezt a prófétát.

Ha bármelyikünknek szüksége van megújulásra, helyreállásra az Úrral való kapcsolatban vagy lesz néhány jellemző, ami esetleg jellemezhet bennünket Jónás személyében, lelkiállapotában, akkor nagyon fontos, hogy azonnal vigyük oda az Úr elé, ahogy Sátoraljaújhelyen is hallottuk – akik ott lehettünk –, hogy fontos, hogy az Úr személye, az Úr kegyelme fényében láthassuk magunkat.

A 3. rész 10. verse tehát azt mondta el, hogy az Úr megbánta azt a gonoszt, amit tenni akart. Ez annak a kifejezése, hogy Isten, mivel kijelentette az ő ítéletét, pontosan azért, hogy lehessen idő megtérni, ha megtérnek, és mivel megtértek ebből a gonoszságból, kész volt változtatni a döntésén és megkegyelmezett Ninivének. Ennek a kifejezése a „megbánta Isten azt a gonoszt”. Benne van tehát az, hogy az Úr dönt, benne van az akarata, de ez a szó mérhetetlenül mélyen hordozza az ő érzését is, az ő vágyát. Az Úr szíve, érzése tele van kegyelemmel és irgalommal Ninive iránt.

Ezért olyan megdöbbentő, hogy Jónás, amikor ezt látja, ezzel szembesül, hogy az Isten hogyan viszonyul Ninivéhez, ő pontosan az ellenkezőjét érzi. Benne ítélet van, pusztítás, pusztuljon Ninive. Rossznak látszék az, amit az Úr és ahogyan az Úr cselekedett. Mi tölti be a szívét tehát? Hallottuk: harag. És mi van a háttérben? Miért haragszik? Mert Jónás ítéli meg az Istent. Ez nagyon kemény kijelentés, de igazából ez van a történetben: Jónás ítéli meg az Istent. Nemcsak Ninivét, hanem az Istent, az Urat.

Ha ezt nem látjuk, akkor nem értjük az egész történet végét. Mert például látjuk, hogy Jónás nagyon őszintén imádkozik is. Mérhetetlen harag van a szívében, de a hívő jellemét az jelzi, hogy imádkozik, könyörög az Úrhoz. De megfigyeltük-e, hogy ez az imádság, meg az Istennel való beszélgetés tele van az 'én' személyes névmással? Az 'én' meg az 'enyém': az én, az én, az én. Amikor pedig ítéletet kell mondani Istenre, a tettere, akkor pedig mindenképpen elítélő. Csak gondoljunk arra, hogy tulajdonképpen a bűnesetnél ott rögtön az elején ugyanez volt a jellemző. Elítélő gondolatok Isten iránt, Istennel szemben, és ebből következtek a tettek. Éva is és Ádám életében is. Tehát az mindenképp pozitív, hogy könyörög, de nagyon negatív, ahogy. Negatívan értékeli az Úr irgalmát, és negatívan értékeli az Isten szavát.

AZ ÚR IRGALMA JÓNÁS IRÁNT

Mivel nekem az óemberi természetem miatt a harag a gyenge pont, nekem sajnos nagyon ismerős ez a fajta lelkiállapot. Mostanában azért egyre kevesebbszer fordul elő, de hála az Úrnak, amikor még gyermekkoromban leleplezte ezt, azóta igyekszem odafigyelni, hogyha ez kísértene, rám törne. Mindig eszembe jut, hogy amikor sportoltunk, én nagyon szerettem nyerni és úgy imádkoztam is, hogy: – Uram, segíts, hogy nyerjünk! A csapat nyerjen, vagy én nyerjek, ha bátyáimmal fociztunk ketten. Persze, hogyha nem sikerült, akkor elkezdtem haragudni. És ilyenkor jöttek azok az imádságok, hogy: – Uram, most miért nem csináltad azt, amit kértem? Ezek ilyen gyermeki kis haragos imádságok voltak, de nagyon leleplező, és leleplezett az Úr, amikor rámutatott, hogy tulajdonképpen mi van az ember, akár egy kisgyermek szívében is. És ha a gyerekek ezt látják a felnőttől, hogy valaki így imádkozik, ezt hallják, az nagyon szomorú jellemzőt mutat az Úrra nézve.

Életkedve sincs. Itt még nemcsak a nagy meleg miatt. Most egy picit jobban átérezzük, hogy milyen melege lehetett, hiszen elég meleg van ma számunkra is a nyári hőségben, és a templom olyan kellemes, hűs. De itt még nincs meleg. Itt még csak azért nincs életkedve, mert betölti a lelkiállapotát az, ami: meg akar halni. Gondoljunk arra, amikor Illés is a fenyegetettség félelme miatt kéri Istentől, ő is imádkozik és kéri, hogy: – Inkább vedd el az életemet, Uram! Aztán amikor az Úr munkája nyomán jön a nagy meleg, meg a keserűség, hogy az a növény elszáradt és teljesen kiborult Jónás, akkor! Akkor is meg akar halni.

Ez pontosan ellenkezője annak, ami Pálnál jellemző. Remélem, emlékszünk, hogy Pál nem meghalni szeretett volna csak úgy, hanem ő még az ő meghalása tényét is, idejét is az Úrra bízta. Ott se az én-je volt a fontos, hanem az Úr, illetve az Úr népe. A Filippi levél 1. részében olvassuk az apostolnak a szavait, és az egy fontos tény, hogy ezt a levelet börtönből írja, és ha úgy dönt a római bíróság, akkor ki is végezhették volna, de ezeket a szavakat mondja: „Mert nekem az élet Krisztus, és a meghalás nyereség. De ha e testben való életem munkámat gyümölcsözteti: hogy melyiket válasszam, meg sem mondhatom. Mert szorongattatom e kettő között, kívánván elköltözni és a Krisztussal lenni; mert ez sokkal inkább jobb; de e testben megmaradnom szükségesebb ti érettetek.”

Halljuk, hogy egészen más Pálnak az érzése, kívánsága? Ő az Úrra, az Úrral való kapcsolatra vágyakozik, ami a meghalása után nyereség. De ha arra gondol, hogyha meg kell halni, nem biztos, hogy az jó lenne, mert akkor mi lesz a gyülekezettel, és akkor inkább jobb élni, mert ez is jó.

Jónás pedig elvégezte a szolgálatát, de még neki szolgálni kellene, hiszen az Úr prófétája és még ott van Ninivében. De nem is Ninivében van már, hanem Ninivén kívül. És meg akar halni. De nem azért, mert jobb lenne utána, hanem elment a kedve az egésztől. Ennyire betölti a harag a szívét és az Úr iránti érzéseknek a negatív következménye. Pszichológusok szerintem hihetetlen jól ki tudnák elemezni Jónásnak a lelkiállapotát itt a 4. részben, hiszen mély harag, aztán igen-igen nagy öröm, aztán megint hihetetlen düh. Össze-vissza csapongó érzések. Ilyennek tartunk egy hitben erős lelki vezetőt? Ilyet várunk el egy hitben erős férjtől, édesapától, lelkipásztortól, presbitertől, hívő embertől, hívő férfitől? Ennyire csapongó? Kész csoda, hogy Isten alkalmas eszköze lehet.

De ha a szívében az van, ami, akkor ez nagyon megmutatkozik a viselkedésében és a beszédében is. És a legutolsó jellemző, – most már annyi sok negatív jellző elhangzott, hogy egy utolsót itt hadd mondjak el, aztán rátérünk az Úr kegyelmére. –

Mert ki is mondja másodszor, hogy: „méltán haragszom mindhalálig”. Először nem mondja ki. De aztán, mikor az Úr másodszor is kérdezi: – Méltán haragszol? – Méltán haragszom mindhalálig!

Most hogy tegyem föl a kérdést, hogy mire haragszik vagy kire haragszik? Melyik a helyesebb kérdés? Mert a jó kérdésre lehet igazából jó választ adni az igéből. Mire haragszik vagy kire haragszik? Én magamat ismervé, ilyenkor az Úrra haragszom. Csak ezt durva kimondani. De a szív mélyén ez van. És Jónás, mikor ezt mondja az ige róla: igen rossznak látszott Jónás szeme előtt, amit az Úr csinált és ahogy tette, Jónás mérhetetlenül haragszik az Úrra. Az csak az alapra való felépítmény, hogy ott vannak a ninivebeliek, akiket gyűlöl, és nehogy már megtérjenek, inkább pusztuljanak. De az egész háttérben az Urat okolja.

Ezért olyan bátorító, hogy ha belegondolunk: a bibliai történet leírása szempontjából szinte a legaktívabb az Úr ebben a részben. Az Úr aktivitása hihetetlen erős. Szól, beszél, kérdez, csinál dolgokat, rendel dolgokat. Egy-egy versen belül háromszor is lehetett olvasni, hogy valamit csinál az Úr. Korábban is látszik, hogy az Úr tesz dolgokat, de ott inkább le van írva a történet menetében, hogy mit tesz az Úr, és ez hogyan megy végbe. Itt viszont az Úr nagyon aktív. Ninivének már megkegyelmezett. Pontosan ez a problémája Jónásnak. De most a szolgájával van a probléma.

S itt szeretném ebben az egyszerű tényben kiemelni, hogy hát ha az Úr szolgálja ilyen, akkor az Úr nem szokott tétlenül ülni. Ő ezt meg is ígérte. Az Úr nagyon aktív. És az ő aktivitását ez az egész bibliai könyv a maga egészében is érzékelteti. Nézzük meg, hogy mivel kezdődik és mivel végződik Jónás könyve: az Úr irgalma, szeretete, könyörülete az egész könyvet is keretezi. „És lőn az Úrnak szava Jónáshoz, az Amittai fiához, mondván...” – és hangzik, hogy menjen el Ninivében. A legvégén pedig ezt olvastuk: „Én pedig ne szánjam Ninivét, a nagy várost, a melyben több van tizenkét-szer tízezer embernél, akik nem tudnak különbséget tenni jobb- és balkezük között, és barom is sok van?”

Az egyik, hogy mielőtt ítélt volna az Úr, szólni akart Ninivéhez. Ha pedig az Úr szól az ítélet előtt, ebben benne van, hogy meg lehet térni, lehet hinni. És ha változik az élet?! – márpedig Ninive megváltozott kicsinytől fogva nagyig mindenki, a király is, a fejedelmek is, kivétel nélkül mindenki Ninivében. Ugye olyan szép ezt olvasni, hogy még a jószágoknak is böjtölni kellett. Nem ehettek és nem ihattak semmit, mert nem az én-t hangoztatták, hogy én, én, én, hanem éppen ellenkezőleg: ki tudja, talán az Úr... Talán az Úr megkönyörül, megbánja – ők is használják ezt a kifejezést a bibliai történet leírásában. Tehát benne van, hogy szól az Úr. A végén pedig kijelenti magáról Isten, hogy ő ilyen Isten, aki szánakozik. És nemcsak az embereken, hanem az állatokon is. Nemcsak a felnőtteken, hanem a kisgyermeken is. Itt a 120 ezer kisgyermek.

Ennyire kegyelmes és irgalmas az Úr – ez a könyv kerete. És az egész könyvben végig ott van az Úr irgalma. Gyakorlatilag alig van szó ítéletről. Csak kijelentetik az ítélet, meghirdetted az isteni kijelentés Ninivében. De az egész könyv inkább az Úrnak az irgalmát akarja kiemelni végig.

Azt nem tudjuk, hogy Jónás mikor hagyta el a várost, illetve Jónás mikor tudta meg, hogy végül is Isten megkönyörült Ninivén. Vannak írásmagyarázók, akik azt mondják, hogy eltelt a negyven nap és Jónás szomorúan tapasztalja, kegyetlen szomorúsággal, hogy nincs ítélet. De más írásmagyarázók – és én ide sorolnám magamat is inkább – azt mondják, hogy a negyven nap bekövetkezte előtt is Jónás megtudhat-

AZ ÚR IRGALMA JÓNÁS IRÁNT

ta, hogy itt nem lesz ítélet. Hát Jónás láthatta a várost. Láta, hogy mi történik, mi zajlik. És a történet leírásának a menetében ez is olyan természetes, hogy kimegy a városból, mert ha véletlenül mégis lesz ítélet, akkor nehogy pusztuljak, és várja, hogy akkor ítéle-e az Isten, de közben érzi, hogy itt nem lesz ítélet. Egy biztos, hogy Ninivének a viselkedése igazolta, hogy mivel meghirdettetett az ítélet próféciája, Ninive mindenképpen hitt az Úrnak és megtért hozzá.

Itt említsük a harmadik jellemzőt Isten irgalmánál, hogy irgalmas a prófétája iránt is. Az igehirdetés menetében erről szólni kellett az elején is, mert különben nagyon szomorúan hallgathattuk volna a negatívan csengő igei üzenetet, de végig ott kellett legyen, hogy Jónás bűne, haragja, Isten ítélete, az mindenképpen az Úr irgalma, kegyelme fényében. És itt emeljük ki, újra: az, hogy az Úr aktív, ez önmagában jelzi, hogy milyen irgalmas Jónás iránt. Mert megtehetette volna, hogy elpusztítja egy pillanat alatt. Hogy jön ő ahhoz, hogy haragszik az Istenre? Az Úr kétszer is kész vele beszélni, kérdezni őt. Benne van a kérdésében a lelkipozíció szerete. Persze a keménység is, mert van, amikor keményen kell szólni, kérdezni, de azért, hogy Jónás helyreállhasson. Benne van az Isten szava, meg az Isten tette. Külön csodákat cselekszik, hogy Jónást taníthassa ebben a nagyon mély, szomorú lelkiállapotában. Ennyire távol van az Úrtól, de az Úr nagyon közel van.

Annak a növénynek a teremtése – hadd mondjam így –, aztán a növénynek az elpusztítása ott a féreg által, ez is része volt. Ezek apró kis hétköznapi tettek. Nől egy növény, persze gyorsan nőtt valószínű, de nő egy növény a valamilyen fajta sátora fölé – ez egy hétköznapi élethelyzet. Aztán másnap elpusztul – ez is hétköznapi élethelyzet. De szeretném jelezni, hogy a 8. versben így van a Károliban: „És lőn napköltekor...” Az „és lőn” kifejezés, „és történt”, az mindig egy picit szeretné kiemelni, hogy Istennek nem akármilyen tette megy végbe. A Károli-fordítás jobban visszaadja ezeket a kifejezéseket.

Fontos tehát, hogy látjuk az Urat nagyon aktívnek és hihetetlen mély, irgalmas szeretetben. Azért, mert a szolgáját helyre akarja állítani. S lehet, hogy a testvérek is úgy érzik, hogy bárcsak azt olvastuk volna: Jónás pedig megtért az Úrhoz ebből a bűnéből. Olyan jó lett volna, ha ez lett volna a legvégén. De sokkal jobb, hogy nem ez van a legvégén, nem Jónás, hanem hogy az Úr irgalma, szeretete, hogy az Isten, az Úr hogyan bánik az ő szolgájával. Mert akkor megmaradunk az Úrnál, és Jónásnak az életét ezután rábízhatjuk. Nem tudunk róla többet ezután a Bibliában, de nyugodtan az Úr irgalmára bízhatjuk. A Királyok 2.könyvében olvasunk Jónásról, hogy II. Jeroboám korában élt, és otthon is, Izraelben prófétált és a próféciáját Isten beteljesítette. Izrael népe II. Jeroboám idején hihetetlen nagy győzelmeket aratott, külpolitikailag, belpolitikailag, gazdaságilag, társadalmilag nagyon nagy jólétük volt. Szomorú, hogy a lelkiállapot az annál szomorúbb volt. II. Jeroboám idején sem volt hívó az Úr népe, de ettől az Úr irgalmas volt. Aztán Jónást küldte Ninivébe, és az Úr irgalmas Jónás iránt is.

Honnan tudta Jónás, hogy Isten irgalmas? Mert az imádságában ezt mondja: „Avagy nem ez volt-é az én mondásom, mikor még az én hazámban voltam? azért siettem, hogy Tarsisba futnék, mert tudtam, hogy te irgalmas és kegyelmes Isten vagy, nagy türelmű és nagy irgalmasságú és a gonosz miatt is bánkódó.” „Tudtam, hogy te irgalmas és kegyelmes Isten vagy” – ezt honnan tudhatta Jónás? Mert az Írás ezt kijelenti valahol, hogy: „Irgalmas és kegyelmes az ÚR, türelme hosszú, szeretete nagy.” Emlékszünk, hogy mikor szólt erről az Úr? Legelőször? Magáról? Mózeshez beszél-

ve. Mózesnek mondta az Úr, és nem akármilyen helyzetben. Amikor vétkezett a nép az aranyborjával, és az Úr el akarja pusztítani a népét, és Mózes könyörög a népért, aztán Mózes kéri, hogy mutassa meg a dicsőségét neki az Úr, és az Úr irgalma megmutatkozott a dicsőségében Mózesnek, és akkor kiáltotta előtte az Úr nevét. Ekkor hangzik el, hogy ő milyen Isten. Ez Istennek az önkijelene. Jónás ezt tudta, Jónás tudta, hogy milyen az Úr. Nem hitte, sajnos nem tudta hinni, de számunkra, mivel Jónás könyvében itt van ez a kijelentés, nekünk minősítetten is üzenetté válhat így. A népén is megkönyörült az Úr, és Jónás számára valószínű ez volt a probléma, hogy a pogányokon hogyan megkönyörül.

Itt kell továbbvinnünk a gondolatot most már Jónás könyvén túlra, mert amikor az Úr Jézus idézi Jónás történetét, akkor őt a farizeusok, sadduceusok kérdezik, akik ellenségei, jelt kérnek. És azt mondja nekik, hogy: „Ez a gonosz és parázna nemzedék jelt kíván, de nem adatik neki más jel, hanem csak Jónás próféta jele.” Majd az Úr Jézus elmondja, hogy ahogyan Jónás volt a cethal gyomrában három nap és három éjjel, úgy lesz az ember Fia is. Az Úr Jézus ezzel azt jelezte, hogy még az ellenségeknek is meg lehet majd tudni, hogy nagyobb van itt Jónásnál. Ez a kijelentés, hogy nagyobb van itt Jónásnál Máté evangéliuma 12. részének 41. versében hangzik el. Ezzel zárja Jézus azt a bibliai kijelentését, igei kijelentését.

Nekünk Jónás személye nagyon szomorú itt a 4. részben, de ha az Úr irgalmát nézzük, akkor miért lehet Jónás iránt Isten kegyelmes, irgalmas? Miért kegyelmezhet meg Ninivének? Miért kegyelmezhet meg Izrael népének? Miért lehet az Úr az aranyborjú idején is mégis csak irgalmas, kegyelmes? Mert nagyobb van itt Jónásnál. Majd jött Jézus, és mindazt, ami az ítélet lett volna, az Jézuson töltetik ki, ő iránta nem volt irgalom. Hányszor hallottuk ezt az igei üzenetet már, most mégis újra hangozzék, hogy Jézusnak nem volt kegyelem, mert őneki az ítéletet kellett elhordoznia. Jónás könyve minden ítéletes ígéje mutat előre Jézusra, de még inkább az irgalom kifejezései.

Amikor Ninive életben maradt, ez azt is jelentette – ez a Jézus születése előtti 8. század eleje, közepe lehetett –, eltelt pár évtized és egyszer csak olvassuk a Bibliában magában is, hogy 722-ben elpusztul Izrael. Kik pusztítják el? Az a nép, akinek az egyik fővárosa Ninive volt. Mivel Ninive életben maradt, a királya is, megmaradt az ország akkor még, és jöhetett az ítélet. Az Úr megítélte Izraelt, az északi ország-részt. De akkor is az irgalom szava az első Jónás könyvében, mert Izrael ítélete miért következett be? mert az Úr ezzel akarta őket helyreállítani. Jézus Krisztus messiási ígérete azért is beteljesedhetett, mert Izraelt megítélte az Úr, 586-ban Júdát is megítélte, de helyreállította a népét. Helyreállította a pogányokat is.

S ezzel zárjuk. Nemcsak az Úr népe állt helyre az Újszövetség fényéből visszatekintve, hanem a pogányok is. Jónás könyve hatalmas bizonyágtétel arra, hogy nem akármilyen pogányok is az Úré lehettek.

Számunkra ennek az ígének a legszemélyesebb üzenete mindenképpen az Úr szeretete, kegyelme és irgalma alapján szólalhat meg. Ha bármi van, ami keserű a szívünkben, ha ki nem is mondtuk, de mégis Isten iránti harag is talán, az Úr irgalma által lehet ebből gyógyulni, helyreállni. Hogyha pedig az Úr irgalma áll a mai pogányokra is, akkor így tekintsünk olyanokra, akik miatt talán haragudni szoktunk, akik miatt néha nehéz a hívő élet, vagy akik miatt úgy érezzük, hogy bárcsak inkább ítélné az Úr és bosszút állna. Bármikor helyreállhatnak, hiszen Isten megkönyörült Ninivén is. Az Úr irgalmára bízunk magunkat is, az Úr irgalmára bízunk a még elveszetteket.

Imádkozzunk!

Istenünk, mennyei Atyánk, azért imádunk téged, mert az Úr Jézusban jelentetted ki, milyen amikor te ítélsz a szó legteljesebb értelmében, és köszönjük, hogy a kereszten láthattuk őt értünk is meghalni. Köszönjük, hogy ugyanakkor pontosan ebben is mutattad meg, milyen a te kegyelmed, irgalmad. Hálát adunk, hogy ahol a bűn megsokasodik, a kegyelem sokkal inkább bővülködhet, mert az Úr Jézus mindent elvégzett.

Áldunk, Urunk, hogy te ennyire tevékeny voltál Jónás iránt akkor és ott, és áldunk, hogy mi irántunk is. Arra kérünk, hogy ha a szívünkben harag lenne ellened vagy mások ellen, mindenképp szabadíts meg ettől. Mi szeretnénk azt az irgalmat, szánakozó szeretetet képviselni, amire Jézus bátorított is minket. Könyörülj rajtunk, hogy így hadd tudjuk szeretetben hordozni is, ha kell, azokat a családtagokat, munkatársakat, szomszédokat, akik lehet, hogy nehéz embereink. És könyörülj rajtunk, hogyha a bosszú érzése van a szívünkben, mert valami nagyon rossz történt, az igazságérzetünk fáj, akkor is legyen ott az irgalom, a kegyelem. Merjük rád bízni ilyenkor a dolgok intézését.

Köszönjük, hogy a te kegyelmed ma is menti az elveszetteket. Áldunk téged, hogy nemcsak bennünket akarsz megújítani, hanem újra meg újra hívsz a gyülekezetünkbe is másokat, akik még elveszettek, de hozzád térnek mégis. Köszönjük ezeket a csodákat.

Azért is kérünk, segíts ebben a nagy melegben végezni a feladatot, ha munkánk van. Te készítsd el a pihenés idejét, ha megyünk majd szabadságra.

Vigyázz ránk is, őrizd az életünket. De köszönjük, hogyha el kell menni, akkor mi is elmondhatjuk: az Úrnál jobb. Viszont áldunk, hogy neked még terved van velünk itt, hogy szolgálhassunk téged hűséggel. Köszönjük, hogy Jónás is eszközöd lehetett, áldunk, hogy mi is azok lehetünk.

Köszönjük, hogy kegyelmedbe ajálhatjuk magyar népünket, a Kárpátalján levőket. Megint sorozás van ott, Urunk. Őrizd, kérünk az ottani fiatalokat, férfiakat. Adj ott békét, hadd kérjük.

Kérünk, a mi népünk vezetőit is vezesd bölcsességeddel, tartsd őket alázatban, hadd lehessenek ők is a te szolgálid. Akkor is, ha hívó emberek, akkor is, ha még nem. Jézus érdeméért.

Ámen.

398. ének

1. Úr lesz a Jézus mindenütt, Hol csak a napnak fénye süt,
Úr lesz a messze tengerig, Hol a hold nem fogy s nem telik.
2. Őneki mondjunk hő imát, Díszítsük azzal homlokát,
Jó illat légyen szent neve, Minden napon dicsérete.
3. Országok, népek és nyelvek, Ő dicsőségét zengjétek,
Gyermekek hangja hirdesse: Áldott a Jézus szent neve!
4. Ő királysága bő áldás, Ott van a felszabadulás,
Fáradtak ott megnyugszanak, Ínségesek megáldatnak.
5. Minden teremtés dicsérje, A Király Krisztust tisztelje;
Angyali ének zengjen fenn, S mind e föld mondja rá: Ámen.